

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG:

Grómon- és Zrinyi-utca sarkán, I-ső emelet.
hova minden a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

KIADÓHIVATAL:

Oblát Károly könyvnyomdája Zomborban,
hova az előfizetések és minden a lap anyagi részét illető közlemények intézendők
és ezek díjai fizetendők. — Hirdetések előre fizetendők.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.

Néptanítóknak egész évre 6 frt — Félévre 3 frt — Negyedévre 1,50. — Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik hetenkint kétszer:

Vasárnap és esütőrtökön.

A közigazgatás államosítása.

Régi nóta és mégis új: mert hol letűnik, hol pedig újból felszínre kerül mint a tengeri hajót kísérő czápa.

A jó közigazgatást csakis az államilag kinevezett tisztviselőktől lehet várni: mert csakis az ily módon szervezés által lehetne a tisztviselő függetlenségét a mostani bizonytalan függőségtől megóvni, őt a tiszta lelkiismeret ténykedésének és a köz jólét előmozdításának megmenteni.

A választás nagyon ritkán ejtik meg egyhangulag, de legnagyobb részben szótöbbséggel, mely szótöbbség számtalan esetben a megye élén álló főbb emberek akarata vagy a gazdagoknak a kevésbé gazdagokra — de különösen a törvényt és az ez által választók részére biztosított jogokat nem ismerő paraszt gazdákból iparos és kereskedőkből kikerülő szokott választókra mintegy rá kényszerített helyzetből kifolyó többségből verődik össze. Az ily szótöbbséggel választott tisztviselő egész szolgálat ideje alatt függőben van az őt szótöbbséggel választott választók jóakaratótól, kiknek a vele tett szívességet viszont szívességgel kell visszaszolgáltatni, ha nem akar a jövő választások alkalmával kimaradni; pedig a kimaradás egyenlő lenne elte megsemmisítésével: tehát így kénytelen a legjobb akarata és lelkiismerete mellett is sokszor a való igaztól eltérni s nem egyszer mások megrövidítésével, a jóakarók érdekeért görbe igazságot szolgáltatni. Számtalan esetben és számtalan megválasztottnál az ellene szavazottak ellen a bosszuzállás is szokott közreműködni az igazságszolgáltatásnál; tehát magában ezen két tényező is elegendő ok arra; hogy a közigazgatás államosíttassék.

Régi, de mindenkor elvitatlan igazság fog maradni az: hogy közös lónak — törős a háta. Nagyon köznapias a hasonlat; de minthogy a magyar ember régi és szent igaz mondása ez. — tehát kénytelenek vagyunk azt — mint-e — tárgyra legalkalmasabb magyar közmondást használni.

A mindennapi tapasztalatok eléggé igazolhatják állításaink igazságát; mert azt el nem tagadhatjuk, hogy a tisztviselő választása korteskedéssel van összekötve és a korteskedés mindig pártarányokat szül: a pártarányok pedig egymás elleni küzdelmet, a mennyiben minden pártaránylat legfőbb törekvése a saját jelöltjeit bevinni a bizonyos hivatalnok állásokba. Tehát ily pártesoportulások pártviszályokat — a pártviszályok meg az ember gyűlöletét és a gyűlölet az emberi vérontástól sem irtozó küzdelmet szokott eredményezni, mi hosszú időkre megzavarja a megyei lakosság egyetértését és megszüsbasztja a közös jó iránt együttműködés lehetőségét; mert az ellenségek nem szeretnek egymással találkozni még a remény színezett asztalnál sem, és készebbek a saját és a köz-jólét előmozdításának támogatását megtagadni, csak azért, hogy a vélt ellenségeikkel ne találkozzanak.

Hányszor találkoztunk és találkoznak az életben a magát megválasztatni akaró tisztviselő jelölttel, ki mint egy utolsó koldus, — mert a megélhetés eszközeire rá van szorítva — házról-házra jár kunyorálva választók szavazatát. — megalázva emberi méltóságát — csak azért, hogy legyen neki és övéinek miből megélni. Pedig ezen szavazás koldulás nem egyenlő egyenlő az emberi méltóság megsemmisítésével, lábbal tiprása az önérdetnek és meggyalázása az emberi „én” magasztos hivatásának.

Hányszor egy művelti és tudományos ember, ha szüksége van megélhetési kutforrásra és megakarja magát választatni, kénytelen egy paraszthoz az ember műveltség legalantabb fokán álló szavazattal bírnihoz, is fordulni — és könyörölni neki, hogy a szavát adja rá. De hányszor kell az illető jelöltnek megaláztatással eltávozni az ily műveletlen ember színe előtt; mert az illető szavazó polgár a nála szavazatot kunyoráltat azal lelkéztette meg: hogy az ur most jön hozzám, a paraszt emberhez is, és kér, hogy adjam szavamat az urra; de ha meg lesz választva, akkor még a köszö-

nésemet sem fogja fogadni, nem hogy hozzám jöjjön; pedig látja az ur — ha mi parasztok nem lennénk — az urakat az ördög sem választaná meg. Hogy fogok-e az urra szavazni vagy nem, — azt majd evvel vagy emevvel szintén választmányi taggal fogom megbeszélni, — vagy pedig a koresmáros urral. A szomszéd, vagy koresmárossal tanácskozás eredménye az, hogy arra fogja szavát adni, a ki többet fog fizetni a szavazatért.

Igy aztán kezdetét veszi az erkölcselen vásár, „ki ad többet”. A ki jobban győz az antik zsarnokkal, az lesz megválasztva, ha tudománya és műveltsége egyenlő az ökörével. Igaz ugyan, hogy a hivatal viselőre megszabott végzettségéről szóló törvény meghatározza, hogy mit kell egyik, vagy másik hivatal viseléshez igazolni.

Igen ám, csak hogy a végzettség és végzettség között nagy a különbség; mert az egyik csak hallgatta a jogot, a másik nem csak hallgatta, de tanulta is meg folyton tanul, tehát ez a különbség a kettő között. Én ismerem oly embereket, kik a 70-es évek kedvező sorában ügyvédi diplomát nyertek a nélkül, hogy látták volna az egyetem vagy jogakadémia falait, de még talán hírből sem hallottak róla semmit és nem képes egy sommás keresetet feltenni, de ha választásra kerül a dolog és ő lép fel valamely állásra, sokkal hamarabb meg lesz választva mint a ki doktori diplomával bír, — miért? azért, mert ő a megyében ismerős alak, mert néha adott egy vendégséget, vagy tartott névnapot és ott többen részt vettek, barátságot megkötött — összeköttető kapcsolatokra tett szert, — mi nélkül a választási rendszerrel boldogulni nem lehet. Mi természetesebb tehát ennél mint az, hogy csak az érdek fog győzni a választásnál, — de ritkán a tudomány.

Vannak ugyan vidékek, hol a nép felvilágosodott és megtudja bírálni, mi a jobb és hasznosabb, vagyis mi a tudás és tudatlanság. És így akkor többnyire elég-

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

Angol különbségek.

Ki nem ismeri John Bullt, a ködös Albion különöz fiát? Ki nem kaezagott már azokon a rendkívüli komikusnak tetsző kalandokon és furesaságokon, melyekben a flegmatikus angolok annyira tetszelegnek maguknak?

A telivér angol, ha az utczán egy embert kifordított kabtában meglát, azt mondja, hogy az nagyszerű; de ha valaki életében legalább nem uszta keresztül a calaisi esatornát, vagy nem mászta meg Európa legmagasabb hegyeinek egyikét, akkor az neki nagyon közönséges ember.

Az angolnak eszményképe minél több fogadást megnyerni, minél több világrészt beutazni, hegyet megmászni, országot végig gyalogolni és végül, mikor már semmi egyebet nem tud tenni, minél furesább és minél lehetetlenebb végrendeletet csinálni.

Pedig nem lehet mondani, hogy mindezekben a különbségekben sincs valami rendszer. A sportot, gyaloglást, uszást, hegymászást az angol egészségi szempontból őrzi. A fogadásokat elmedesítőeknek, az illető képesség gyakorlatának tartja.

Ha az angol egy fogadást elveszt, így szól magához:

— Ugy kell nekem! Mért nincs elég eszem és tudományom az igaznak kitalálásához!

A furesa végrendeleteket az örökösök nélküli gazdag emberek hagyják hátra leginkább; de gyakran egyes örökösökkel bíró apák is feltételekhez kötik az öröklést és azt csak azért teszik, hogy örökösüket állhatatossághoz, praktikus észjárásokhoz szoktassák.

De lássunk néhányat a különbségek közül:

Egy angol nagy összegben fogadott, hogy Londonból Liverpoolba két kutya által vont taligán megérkezik annyi idő alatt, a mennyi alatt egy ló két angol mérföldet halad hátrafelé. Ugyanez az ember fogadásból 15 mérföldet lovagolt úgy,

hogy hátrafelé fordulva ült a lovon. Mind a két fogadást megnyerte.

Egy liverpooli kereskedő ki nem állhatta a csengetést. Rémületes izgatottság vett erőt rajta, ha csengetyűszót hallott. De miután szolgáit mégis hívnia kellett, úgy rendezte be a dolgot, hogy irásztalan mindig 10 vaktöltésű pisztolyt tartott. Ha a szolgát hívni akarta, egyet elűtött a pisztolyok közül.

Nem érdekelten az az angol sem, aki három évvel ezelőtt, kora tavasztól kezdve, késő őszig egy rajnai gőzhajón utazott ide-oda anélkül, hogy kilépett volna a hajóról. A jó németek ugyanevak megbámulták ezt az angolt, a ki egy év alatt 184-szer tette meg az utat a Rajnán a torkollattól kezdve egész addig, a míg hajó mehett oda és vissza.

A németek azt hitték, hogy Rajna-vidék ragadta el annyira az angolt, hogy nem tud megválni tőle. Csak mikor a Rajna befagyott és a hajó nem utazhatott tovább, volt kénytelen távozni a hajóról.

— Sajnálom! — mondta az angol, midőn távozni készült.

— A viszonlatásra uram! — felelt a kapitány, a ki a szüszavau angolból még mindig nem tudta kivenni, hogy miért utazott annyiszor végig a Rajnán.

— Mondhatom, hogy megvoltam elégedve! — szolt az angol.

— Sehöl sincs olyan szép vidék, mint a mi Rajnánk vidéke! Nemde uram?

— Vidék? kérdé az angol. — Megvallom, nem is láttam a vidéket.

— Hát nem azért tetszett velünk utazni?

— De hát miért? — tört ki a kíváncsiság a kapitányból.

— Minden hízélgés nélkül megvallom, hogy egész Németországban egyedül az önök hajóján készítenek jó beafsteket. Egyedül azért utaztam önökkel! . . .

Néhány érdekes örökségi históriát is fölemlíthetünk itt.

Egy gazdag angol gyáros végrendeletileg fiát tette örö-

kösvé azzal a feltétellel, hogy mindennap két órát fog a tőzsdén tölteni. Ezt csak akkor volt szabad megszegnie, ha sulyos betegségre esik. Ezenkívül csak vasár- és ünnepnapij voltak szabadok. A szerencsétlen fiatal ember e szerint egész életében el nem utazhatott volna Londonból, ha nem sikerült volna neki a végrendelet e kikötését törvényes uton megváltoztatnia . . .

Egy másik angol elhagyta hazáját, hogy Phylax nevű beteg kuttyját olasz éghajlat alatt gyógyíthassa. Róma közelében hallatlan fényűzéssel kéjlakot épített beteg kuttyája számára s míg az összes termeket kutyamódra rendezte be, földönfekvő puha pamlagokkal, langyos fürdővel, addig ő egy kis kézmesteri lakást tartott fenn magának.

A kutya tejben-vajban furdott s jobban lett. De nem sokára annyi olasz szálmit szedett be, hogy gyonrát megrontotta és sulyos beteg lett. A világ három híres orvosát külön-vonat hozta Rómába a nagy beteg mellé. De mindez nem használt. Phylax elpatkolt. Gazdája félmillió forintba kerülő mauzoleumot építtetett számára s ezt még ma is bámulják a Rómában járó idegenek. Jelenleg benne nyugszik az angol is, aki nem sokáig élte tul kuttyáját.

Végül nem hagyhatjuk említés nélkül azt az angol lordot, a ki lovaiba bolondult bele. A löversenyeken egy év lefolyása alatt egy millió font sterlinget (12 millió frt.) vesztett. Megjegyzendő, hogy lovai mindig nyertek s ő csak azért vesztett, mert nem a saját lovaira fogadott.

Egy izben hölgytársaság előtt kijelentette, hogyha két versenyt egymásután elveszt, főbe lövi magát. Másnap csakugyan két versenyt vesztett egymásután.

— Nos — kérdé egy szép nő tréfásan — mit fogadott tegnap?

Egy gentlemann megszokta tartani a szavát! — szolt a lord, s pisztolyával az egész társaság előtt, a löversenytéren főbe lötte magát, mielőtt megakadályozhatták volna.

Ilyenek az angolok.

gó képes elemek kerülnek be a közigazgatási hivatalokba, de ez nagyon kevés helyen van így.

Tehát a kifejtettekbeli is világosan meggyőződhetünk, hogy a választási rendszer nem egészséges közvetítő a közigazgatási szervezetnek a megteremtéséhez: ezt csak az állami szervezet képes megteremteni.

Igaz ugyan, hogy a legzsugoribb gazda az állam; de az is igaz, hogy a legbiztosabb. Hogy zsugori — annak sok oka foka van; mert a hol rohamos a fejlődés s művelődés ott sok a kiadás és így kénytelen az állam gazdálkodni, hogy ne jusson a tönk szélére. Hogy biztos gazda az is kétségtelen, mert míg egy állam tönkre megy, addig egyes gazdák százai elpusztulnak oly annyira, hogy ők magok is képtelenek megélni, — annál kevésbé a szolgáltatukban állottakat fizetni; míg ellenben az állam mindig találhat módot arra nézve — még legkritikusabb helyzetben is, — hogy a szolgáltatásban állott és állókat fizethesse.

Az állami hivatalnak egyedül az állam és a törvény hatalomnak tartozik felelősséggel; míg ellenben a választott tisztviselő a törvény és állam hatalmán kívül majd minden választójának legalább látszati felelősséggel tartozik; tehát ez a különbség a választott és a kinevezendő közigazgatási tisztviselő helyzete között.

A választott tisztviselők sok esetben a befolyásos választók nejeinek is le vannak kötelezve mély hállára, és ha azt valami okból leróni elfelejtene, vagy irányukba a várt mély tiszteletnek megadása körül véletlen mulasztást követnek el, — kész a gyűlölet és a jövő választásnál a biztos megbukás. Szóval a választási rendszer nem a mostani korrumpált, tulmüvelt és meg idegen erkölctelen világba való intézmény. A közigazgatás egyedül a kormány által teendő kinevezési rendszerben találhatta meg a megváltás útját.

A választási rendszer csak a gentriknek jó, kik szeretnek korteskedni, inni, enni, dorbézolni és prédálni a vagyont — a meddig van; mert így alkalmuk van főtogatni uraságokat és így a választási rendszer is jó; de ők nem tekintenek arra, hogy egyedül a szerény hivatali fizetésre megszorult ember a választási evés-ivásra képtelen költeni és ez esetben be sem fog választani, de helyébe fog bejutni a tudatlan — csak enni-inni és pazarolni tudó buta gentri a szegény nép legnagyobb kárára és a közigazgatási nimbusz lealázására.

Az állami szervezet mellett nem történt volna annyi közpénznek eliskasztása, mint a mennyi elkövetett a választási rendszer mellett; mert ha végig vizsgálhatnánk hazánk összes megyei, árva és községek pénztárait — csak akkor győződhetnénk meg a tisztviselők választási rendszerének tarthatatlanságáról és annak káros voltáról. Az elvitázhatlan igazság, hogy jó szolgálatok viszontszolgálatokat követelnek. A hol a viszontszolgálati köteleességek léteznek, ott okvetlen az egymás iránti elnézéseknél is uralkodniuk kell; mert két kezét mos, hogy mind a kettő fehér legyen. Tehát ezen viszontszolgálati barátság köteleessége a jó közigazgatásnak a megülő betűje és a patriarcalizmus.

Miért nem egészen korrekt még az igazságszolgáltatásunk sem? Egyedül azért, mert a hivatalnoki sereg majd minden bíróságnál az illető bírósági székhely megyebeliéből való, — mert patriarcalis alapon van szervezve és a szoros barátság kapesán létezik, a mi sok hibának az elpalástolója; tehát azért nem is kifogástalan.

De ha egyszer megszűnnek ezen atyafiságos vagy jobban mondva a famelliáris együttzalítási állapotok — akkor meg fog szűnni mindennemű kifogás is; mert ha a szolgálati elemek egy testületnél több — idegen megyékből lesznek összecsoportosítva — megszűnnek a patriarcalis, rokoni és szoros barátsági viszony és mindenik arra fog igyekezni, hogy egyedül hivatasának éljen és azt kifogástalanul betöltse; tehát azért szükséges a közigazgatást is államosítani, hogy vége szakadjon a koma, sogor, atyafiságos uralom és gazdálkodásnak.

Az államosítandó közigazgatási rendszernek a felhozottakon kívül van még egy nagy hivatása: és ez a magyar eszmének terjesztése; mert nagyon sajnós, hogy a mostani közigazgatási rendszer hazánkban nagyon sok megyében a nemzetiségek aspiratiának áll szolgáltatásban, mellözve a magyar állam közérdekét és a nemzetiségi érdekeket igyekszik kielégíteni; mi által a nemzetiségekben az önállóság nagyravágyása csak fokozódik, ha látja azt, hogy a megyei hatalom tulmúlt igényeiknek kedvez és az ő emberek választattak be a megyei közigazgatás vezetői sorába. A kinevezési rendszer pedig az így — határozottan magyar állam ellenes dolgokat és állapotokat igyekezne megszüntetni, nem az által, hogy a nemzetiségek érdemes férfait mellözne a kinevezéseknél, — de az által, hogy a megyei tisztviselőket a

haza minden vidékéről és tájékáról nevezné ki egy megye szükséges tisztviselők létszámába. — mi által elejét vetetnék, hogy a megyében szükséges tisztviselők mennyisége nem az azon megye nemzetiségek fiait közül de a más megyék fiaiból egészítették ki; mert csak az ily vegyes nemzetiségű és külön-külön természetű tisztviselőkből összealkotott tisztviselői elemmel lehetséges lesz a közigazgatást olyvá tenni, — a mely a magyar állam igényeinek teljesen megfelelő legyen.

Tehát ezeknek a tisztviselő választási czafrangoknak teljesen meg kell szűnni; mert o korba valók. Ez elavult ózsi szokás, mely nem fejleszt, — de satnyit, tespit és öl. Ezt minden jóra való honpolgárnak igyekezni kell — megbuktatni és megsemmisíteni, hogy annak csak történelmi hire maradjon meg azért, hogy hazánkban ilyen is volt valamikor.

Bereghy Endre.

A zóna.

Államéletünk egyik ágában a közlekedés után megszerződés és ki nem számítható horderejű reformot létesített Baross Gábor miniszter. Merészség, sok tanulmány, minden aprósságra kiterjedő tapintat és óriási vállalkozási erő kellett hozzá, hogy ezt a reformot létesítsék és végrehajtsák.

Augusztus 1-től kezdve az utazás a magyar állam tulajdonát képező összes vasutvonalon átlag 55%-kal olcsóbb lesz, s ez az arány az olcsóság tekintetében a rövidbel utvonalnál 40%-ká csökken, de a távolabbi és legtávolabbi állomásokig mintegy 74—80% lesz az olcsóbbulás.

Ez a reform, mely Baross nevét nemcsak hazánk kultúrtörténetében, de az összes nemzetek történetében is meg fogja örökíteni, mert ezzel Magyarország a legolcsóbb vasuti díjtelek behozása tekintetében mint kezdeményező jár az összes nemzetek előtt.

Mi lesz az újításnak eredménye?

Óriási forgalom politikai és kulturai jövő van lefektetve benne, melyet már az egész ország közönsége egész nagyságában méltányolt.

Nem lesz többé 27—30 frtos utazási díj, melyet a szegény ember zsebe nem bír meg. Ez lesz 4 frtra s a harmadik osztályon az ország legtávolabbi vidékére is mint Brassó, Kolozsvár, Fiume, Zágráb, Zimony, Kassa. — ellehet utazni a fővárosból 4 frtért és ugyanilyen csekély összegért az ország bármely hatásától a fővárosba.

A ki mélyebben gondolkozik, az rögtön áttudja érteni a horderőt, melyet ez magában rejt. Az ország központja amerikai gyorsasággal lendül föl, mert a vidék tömegesen fog tudni a legközvetlenebb kereskedelmi piacra.

A kereskedő nem fog levelezni heteken át, hanem maga utazik bevásárolni és saját tapasztalata szerint fogja a legjobb, legmegfelelőbb árut saját üzlete számára kiválasztani.

De kiszámíthatatlan az előny a vidékre nézve is. Mert már meg fognak teremődni a nagyobb vidéki központok is ilyen gyorsasággal, a melyent eddig senki sem remélt: gyárosok és terménykereskedők maguk járnak le a termelő helyekre és keresni fogják a magyar buzát, gabnát, bort, gyapjút stb. árut, mert a szállítási díjtelek is olcsóbbak lesznek és a termények ára is fölemelkedik annnyal a mennyivel kevesebb összeget kell fizetni a szállításért.

És végül meg előny háramlik a vidékre az által is, hogy könnyebben utazhatnak, látóköre tágulni, tapasztalatai öregülni fognak, s a látottakat a maga javára és hasznára értékesítheti.

Gőzerővel való haladást jelent ez. A civilizáció szárnyakon repül el mindenhova, ahol az ország területén intelligens közeposztály él, föllendül az ipar, a kereskedés, a termelés új forrást nyer, melyből buzdítást kap a küzdelemre, mert válságos közigazgatási helyzetünk közben már-már lankadni kezdett.

De nemcsak a főváros és vidék között hanem vidék és vidék között is fönn áll az ármérséklés: 10—25 klm. zónákra lesz osztva a vasuti vonal s egy-egy zónán való utazás 25 krba kerül, de több zónára átlagosítva még ennél is kevesebbet. Ugy például Szolnokról Aradra eddig III. osztályon 4 frt 60 kr fizetnek, ezentul 2 frt 50 kr lesz a jegy ára. Miskolcztól Kassára 2 frt 70 kr. helyett 1 frt 60 kr. lesz a menetdíj stb.

Ami az árleszállítás pénzügyi eredményeit illeti az állami költségvetésre azt egyelőre kiszámítani lehetetlen. Bizonyosra veszik azonban, hogy az első években milliókra fog rugni a defizit, de az tulajdonképpen a nemzetnek a polgárság zsebének nyújtott megtakarítás, melytől ezenkívül növelni fogja az általános jólétet és emelni fogja a közbizonyosodást.

Amit ezen veszíthet a kormány azt busásan beveszi a vámon s azért a vasuti defizit nem fog a pénzügyi egyenleg rovására válni.

Az új díjszabás augusztus 1-én lép életbe, tehát még elég korán a nyári utazási szezon teljében.

Ha nem eselődünk, augusztus hónap az utazó közönség száma háromszorosra fog fölemelkedni, s ez eset-

ben Baross miniszternek minden magyar ember őszintén gratulál a korszakalkotó reformhoz.

Országgyűlési napló.

— **Junius 12.** — A förendiház költségvetési vitáját az egyházipolitikai s azokkal összefüggő kulturális kérdések dominálták. A katolikus püspökök voltak a vita főszónokai. Samassa József egri érsek kezdte meg a tárgyalást, dicsőrelég szöve Csáky miniszter egyházipolitikai s közoktatási programjáról. A katolikus autonomia kérdésében arra sarkalta a kormányt, hogy vegye fel onto a fonalat, a hol eljertette. A Rudolfinumról beszéve, helyteleníti azt, hogy onnan a paptanárokat kizárták. Schlauch Lőrinc nagyváradi püspök szintén a Samassa által felvetett kérdésekkel foglalkozott, a katolikus autonomia s királyi főkegyuri jogokra vonatkozó észrevételei nem mindenben hangzanak össze az egri érsek által mondottakkal. A nagyváradi püspök csak oly autonómiát akar, a mely a királyi főkegyuri jogokat, s ezzel a magyar alkotmányt nem csorbítja. A nagyváradi püspök különben kijelenté, hogy csak a saját nevében beszél. Zichy Nándor gróf szintén ehhez a kérdéshez szölt. A kormány nevében Csáky Albin miniszter nyilatkozott e kérdésekről, míg Tisza Kálmán a földadó nagyságát felpanaszoló Szontagh Pálnak felelt. A költségvetés elfogadása ellen csakis Sztáray Antal gróf beszélt. A nagy többség általánoságban megvázavata a költségvetést. — A részletes tárgyalásnál a budapesti tudományos egyetem katolikus jellegére vonatkozó szokások óvatát Császári zsepeti püspök tette meg. A belügyminiszterium költségvetésnél Keglevich István gróf, a volt színhazi intendáns az operaházról szölt. Baross Gábor ideiglenes belügyminiszter adta meg neki a választ. A költségvetés tárgyalásának befejezése után vita nélkül szavazta meg a förendiház a pénzügyi közigazgatás reformjáról szölv törvényjavaslatot. Az ülés meglehetősen látogatott volt s csak is a főpapi székeken ültek a szokottnál kevesebben. A bibornokok közül egy sem volt a házbán.

POLITIKAI HIREK.

* **Az új igazságügyminiszteri államtitkár.** Az igazságügyminiszteriumnak tudvalevőleg két államtitkára lesz. A most rendszeresített államtitkari állásra Czorda Bódog kuriai bíró van kiszemelve, ki már többször volt igazságügyminiszterjelölt. Teleszky István államtitkár a kodifikációs munkák élen fog állni, Czorda Bódog az adminisztratív államtitkár állását fogja betölteni. A szakcérok nagy bizalommal fogadják Czorda Bódogot az új hatáskörben. Czorda most 60 éves. Szabadkán született. A szabadságharcban a kapitányi rangig vitte. Aztán ügyvédkedett. A 60-as években tagja volt az országgyűlésnek dekaprti programmal. A kir. táblához 1869-ben neveztek ki bírónak; 1875-ben kuriai bíró lett, 1885-ben elnöke volt a jogszágyűlésnek.

* **Gönczy Pál nyugalmoba megy.** Gönczy Pál, a vallás-és közoktatásügyi miniszterium államtitkára, mint az »Egyetértés« értesül, közelebb nyugalmaztatást kéri hosszú szolgálata után.

* **Az állami közigazgatás proklamálása.** Zichy József gróf főispán a szombati beiktatási ünnep alkalmával tartandó beszédében az állami közigazgatás tervezetét fogja kifejteni, a mire Teleki Géza gróf belügyminiszter felhatalmazta. A közigazgatás államosítása ügyében, mint hitelen forrásból értesülünk, Budapestben szeptember hónap nagy értekezlet lesz.

Megyei s helyi hírek.

* **Kinevezés.** Dr. Wohlrath József, hízi ezredék 1-ső zászlóaljának derék ezredosa törzsoresen lón kinevezve Fehérvártomplomra s így számos e kitüntetésnek csak arvendó barátai és tisztelőinek legnagyobb sajnálatára városunk elhagyja.

* **Főispáni installálto.** Sándor Béla Bács-Bodrogh vármegye és Zombor szab. kir. város főispánja jun. hó 13-án tartotta bevonulását Baján, hová a legfelsőbb kir. kézirat ideiglenes főispánnak nevezte. Az egész város ünnepies színt öltött. Jelen voltak a beiktatásnál országgyűlési képviselőink közt Kozsár Zsigmond Latinovits Gábor, Latinovits Ernő, Ólay Lajos, Vojnits István, Pukovics József, továbbá Schmanusz Endre alispán, Dr. Csibás Benő városunk polgármestere, Doak, Matkovics, Császár, Popovits főszolgabírák stb. Az ünnepiesen felszított indóházán Baja város főispánja üdvözöl beszédet tartott. Innen az ünnepiesen fölobozott utazákon a díszes fogatok hosszú sora, melyekben a megye, Zombor sz. kir. város és Baja küldöttéi foglaltak helyet, kísérv a főispánt a városázig. 10 órakor a róm. kath. templomban ünnepies szt. mise tartott. Ennek befejezte után Baja város törvényhatósága rendkívüli közgyűlést tartott, melyen ünnepiesen Baja város főispáni székhelyé lett beiktatva. Drescher polgármester hatóság beszédében üdvözölte az új főispánt, ki rövid beszédében megköszönte a szép fogadtatást, aztán kegyeletteljes szavakban emlékeztet meg elődjéről s szünni nem akaró eljenzés közt aposztrofálta Baját, mint szülővárosát. Közvetlenül a közgyűlés befejezte után a főispán a tisztákr és különféle testületek és egyletek tisztelgéseit fogadta. Délután 2 órakor a főispán tiszteletére 200 teritékű bankettet rendeztek.

* **Kinevezés.** Juhász Gyula palánki járásbírósi irnok a titeli járásbíróshoz segéd telegyónvezetővé lett kinevezve.

* **Árverési hirdetmény.** Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tetetik, hogy az 1883. évi XX. t. cz. 2. §-ban foglalt földbirtokok kivételével — a város egész területén gyakorlatlanó vadászati jog — a löhátban vagy agrakkal való vadászkat kizárásával a f. évi augusztus hó 1-től számított egymás után (6) évre nyilvános szóbeli és zárt ajánlati árverés útján folyó évi június hó 23-án délelőtti 10 órakor fog a városáza nagytetemben bérbe adani. A zárt ajánlatok kello bánatpénzzel ellátva a szóbeli árverés megkezdése előtt az árverelő bizottság elnöke, Vukicsévs Páter városi tanácsnok úr kezébebe nyujtandók be, és az árverelő bizottság által jelen szóbeli árverés bejelezése után fognak felbontani. Az árverezni szándékozók tartoznak a 205 frt kiáltási ár után 10% bánatpénzt az árverező bizottságnak letenni. Az árverési felteletek Vukicsévs Páter városi tanácsnok úr hivatali helyiségében betekintethetők. Zomborban 1889. június hó 11-én tartott tanácsi üléséből. Csibás, polgármester.

* **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Lichtenthal Alfred, titeli járásbírósi irnokot az újvidéki törvényszékhez segéd telegyónvezetővé nevezte ki.

* **Kinevezések.** A földmívelés-, ipar- és kereskedelmügyi m. kir. miniszter szept. Balázs Vince címzet. érdemestér az apatini erdőhivatalhoz edemestere, Gáspár József I. oszt. erdősz. ügyadó kezelő főördessze Trauer Gyula és Jausz Sándor államviszágt tett műszaki díjakokat ügyadón II. oszt. erdőgazdálkodókká nevezte ki.

* **Pályázat.** Káty községben 240 fét évi fizetéssel járó adóvégrehajtói állás van üresedésben. A pályázatok f. hó 30-ig Nagy Kálmán főszolgabíróhoz intézendők.

* **Ötven éves jegyzői jubileum.** Ritka szép ünnepet ült f. hó 6-án Szalay Károly Petrovácz község derék jegyzője s vele együtt Petrovácz község. Szalay Károly u. i. akkor ünnepelte jegyzői működésének egyttal boldog házasságának 50 éves jubileumát. Lélekmelől látvány volt a becsületlen, hivatalos működésében megőszült, életérős, öreg ember az öt méltó kitüntetésben részesülő kártársai főnöke és tisztelői közepette. Kolozsvári főszolgabíró felhívására a járásbeli összes jegyzők Petrováczra gyűltek s Kolozsvári vezetője alatt az ünnepeket lakására mentek hol Lakatos Péter temerini jegyző kártársai nevében jól átgondolt szép beszédben tölcsmócsa kártársainak az ünnepeket iránt érzett nagyrabecsülés és szeretet szívből fakadó üzstá érzelmek. Beszédének végetével átnyújtott neki ezüst tollat, kést és peesétyomót. Majd Mrva György petrováczai lékész a községi elöljárók és az egész lakosság nevében szép beszéd kíséretében átnyújtott egy díszes ezüst serleget. A jubiléum a meghatározott környei között vázslózt megköszönve a nem várt szép kitüntetését. Innen azután a tisztelgők körükbe vonták, a nagyvendégülbe vonultak, hol az érdeműs jegyző tisztelőit bankettet rendeztek, melyen 40 személy vett részt. Az első felköszöntő a jubiléum mondotta a királyra és a hazára. Ezután egymást érték a szébbnél szébb felköszöntők, legnagyobb része természetesen az ünnepelet lettek mondva. A társaság csak késő éjjel oszlott fel, mindenki szép emléket vitt magával e lélekmelől ünnepeletéről mely Petrovácz községben örök emlékezetű lesz.

* **Iskolaképzés.** A Bajmok községben épitendő iskolának 2296 ft 68 krajczárjal előirányzott felépítését, az e tárgyban f. é. június 10-én Bajmok községi előjáróságának megtartott értekezésén ifj. Kniezl Jakab cservenkai vállalkozó, mint egyedüli ajánlattevő vállalta el 37 százalékos árbeárgó mellett vagyis 1675 ft-ért.

* **Meghívó.** A Gazdasági Egyesület f. b. 15-én délután 4 órákor a vármezőrehoz alsipáni hivatalos helyiségében ig. választmányi tagjait tiszteltel meghívom. Kelt Zomborban, 1889. évi június hó 10-én. Schmausz Andre. elnök.

* **Szerencsétlenség.** Fischer Frigyes bajai kőmíves kis 2 éves lanykaja f. hó 6-án egy vízellett 30 literes faldobon bukkott, miután senki sem volt jelen ki kisegítéte volna. Befutott.

* **A bogocsvár-rész-mlítties-hodsághí mint kiépítésének biztosítása** vezetett 181651 ftt 70 krajcz. költségeirányzat alapján Zomborban, az alsipáni hivatalnál f. é. június 6-án megtartott értekezés alkalmával a következők tettek ajánlatot n. m.: Freund Henrik és fia (Budapest) 183200 fttal, Hofbauer Jakab (Budapest) 185249 fttal, Bian Rezső és Münster Jakab (Mohács) 185300 fttal, Robheim Nathán (Budapest) 183300 fttal, Weisz Mór (Budapest) 193900 fttal, Frank Izidor és Gyula (Eszék) 192000 fttal, Guttmann J. (Zimony) 191900 fttal, Robheim Károly (Zombor) 183601 fttal, Tauszig David és Frank Mór (Mohács) 183500 fttal. Nevezettek közül Freund Henrik és fia budapesti cég ajánlata elfogadotvan, vele a szerződés 183200 fttal erejéig meg is kötöttet.

* **A magy. kir. államvasutak szabaddai városi menetjegy-irodaja** f. évi június hó 28-án a délután 2 óra 25 perccor induló személyvonattal kirándulást rendez. Budapestre és vissza következő rendkívül mérsékelt árak mellett: II. osztály elve és vissza 7 ft 40 krajcz. III. osztály elve és vissza 5 ft 30 krajcz. E jegyek 14 napig érvényesek és a visszautazásnál a személy- és gyorsvonat különblet ráfűzése mellett a gyorsvonatra is érvényesek. E kirándulásban résztvenni ohajtok ebbeli szándékat — mely meg nem mäsíthető — személyesen vagy levelelben június hó 25-éig a városi irodával közöljük, ne hogy nem jelentkezés által a kirándulás rendezése lehetetlenül váljék. A jegyek csak a városi irodában kaphatók. A magy. kir. államvasutak városi menetjegy-irodaja Szabaddak.

* **A személyportó foglalkoztat most mindenkit az egész országban;** mindenki mar előre kiszámítja, hogy hova mennyire fog utazni. Csak hogy sokan nem igen tudnak megbirkózni a számmal, a melyhez szükséges egy Utmutató, a mely megmondja a kilométer távolságot és azután az egyes zónák szerinti kiszámítást. Ezert könnyebbésg okéért következőkben adjuk az egész új díjazás beosztását:

	Gyors.			Személy.		
	I.	II.	III.	I.	II.	III.
Első állomásig	—	—	—	30	15	10
Második állomásig	—	—	—	40	22	15
I. zóna 1—25 klm.	60	50	30	50	40	25
II. " 26—40 "	120	100	60	100	80	50
III. " 41—55 "	180	150	90	150	120	75
IV. " 56—70 "	240	200	120	200	160	100
V. " 71—85 "	300	250	150	250	200	125
VI. " 86—100 "	360	300	180	300	240	150
VII. " 101—115 "	420	350	210	350	280	175
VIII. " 116—130 "	480	400	240	400	320	200
IX. " 131—145 "	540	450	270	450	360	225
X. " 146—160 "	590	500	300	500	400	250
XI. " 161—175 "	650	550	330	550	440	275
XII. " 176—200 "	710	600	360	600	460	300
XIII. " 201—225 "	840	650	420	700	530	350
XIV. " 225 klmertem túl	960	700	480	800	580	400

* **Az ítmelési jog kártalanítási eljárásra vonatkozó tárgyalások** kerültenként fognak eszközöltetni, s a tárgyalás f. évi június 21-én Szabaddakn veszi kezdetét; a kiústart Schmidt Béla, kataszteri becsőbiztos és kir. p. ő. fogalmazó, mint kir. adófelügyelő-helyettes fogja képviselni. Az 1889. évi 36. t. c. végrehajtás iránt kiadott utasítás 44. §-nak értelmében községneként csoportosított és osztályozott jogosultakra nézve az I/b és III. osztályra vonatkozó, és Schmidt Béla kir. adófelügyelő-helyettes által készített javaslatok a nagyméltóságú m. kir. p. ő. miniszterium által helyben hagyattak.

* **Az új egyforintosok,** hár szent, máj julius 1-én forgalomban jönnek. Alakjuk jóval kisebb a mostaninál s alapnyomásuk kék. A szöveg egyező a mostani forintosok szövegével, csak hogy hosszabban van nyomtatva, mint a tízforsosoknál. Az új bankókat jövőre mind kisebb alakban fogják készíteni.

Palánkai színház. Polgár Gyula színigazgatása alatt álló színházunk által a múlt héten játszott „Czigánybáró” furesa háború” és „Ufkirály” operettek érdemeltek kitüntetéssel megemlékezést. A „Czigánybáró” vezér szerepeiben Zsupán (Polgár Gyula) Czíra cigányasszony (Ujvári Teréz) Szofi cigányleány (Mocsári Irén) és Barukai (Kopolinté) tündették ki magukat. Mocsári Irén különösen jelét adta annak, hogy a színészetbe talentuma van és meggyünk róla győződve, miszerint az eddigéig hasonló szorgalom és igyekezettel Mocsári Irén a vidéki színészet kiválóbb tagjává fejlődik. „Furesa háború” operettel újulag kiittnt, hogy Polgár társulata kizárólag operett társulat és hogy Beranek karmester az operettek betanításánál semmi fáradságot nem kimél. A darab kitünően vigott össze, Mocsári Irén (Artumizta) számos tappsal lett szép éneke és játékaért kiittntette. Kopolinté (Viollette) igen kedves jelenség a színpadon és oly tisztán énekel, hogy hangjának gyöngösdégét szívesen feledjük. Mint mindig kiált Polgár Gyula (Grot tulipánkereskedő) ki társulatának egyedüli kitünő színésze és Ujvári Teréz (Grot felesége). Uff királyban Nagy Mariska (Paula hercegnő) Mocsári Irén (Aloe Tapioka felesége) igen jól játszottak. Nagy Mariska a gyönyörű színpadi jelenség de nem minden szerepe való. Nagy Mariskát a naiva szerepre születetlenek hisszük. Kisse erős alakját kivéve minden arra mutat, hogy a naivak speciális, szokában művészetre vihetné. Eppen hangja és modora folytán más szerepekben a mondott tulajdonság annyira hiri, hogy nem minden szerepe alkalmas. Felmentendő Polgár (Uff király) és Erdődi (Sirokka) kik szerepek magaslattan állottak — s.

* **A kolera új gyógyszerre.** Loewenthal, magántanár a lausannei egyetemen, orvosi körökben nagy figyelmet keltett ama felfedezésével, hogy a koleraúkat leghatásosabb ellenszerét a szalibán birjuk, mely rögtön megöl a kolera-mikrobákat. Mivel Loewenthalnak ez irányban tett kísérletei kedvező sikert mutatnak fel, a francia kormány legújában francia hajóhadí orvossá nevezte ki és Tonkingba küldte további tanulmányok tételére.

* **Malaga borki mint gyógyszer.** Ezek óta a spanyol borki leghatásosabb szernek vannak elismerve gyöngökdék. Veszegények és gyomorban szentedők erősítésére. — Hamisítatlan malaga borki csak a spanyol bormagy kereskedés Vinador szállít, azért jól kell vigyázni a vedjegyre. Kapható Zomborban Falcione Gusztávnál és az Elefant szállodában.

* **Budapesti Hírlap.** (Szerkesztők és lap tulajdonosok: Csukássy József és Rákosi Jenő). A „Budapesti Hírlap”-nak a hazai műveltség előmozdításáért; minden pártérdek mellőzésével küzdött nemzetünk és fajnért, ez egyetlen jelszava ma a g y a r a s g! Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely pirátan a magyar újságírás történetében. A hazai sajtóban maig a legfényesebb eredményt a „Budapesti Hírlap” érte el; legnépszerűbb, legelgertettebb lapja az országnak. A külső dolgozóúrsák egész seregben kiált a szerkesztőségnek anyai belső tagja van, a mennyivel egy magyar lap sem dolgozik. Minden fontosabb bel- vagy külföldi esemény felől rendszer levezetőn kívül saját külön tudósító értesít közvetlenül; a távirati szolgálat immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk; nem történik a világon semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a „Budapesti Hírlap” arról rögtön ne adjon hí és kiértelmesítő tudósítást. A „Budapesti Hírlap” politikai cikkei el Kaas Ivor báró, Rákosi Jenő, Grünvald Béla, Balogh Pál írják más kiváló hazai publicistákkal hivatalon a lap független, magyar, pártérdekeket nem isméről szemlézve. Politikai hírei széleskörű összeköttetés alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósítástokat a közsírői jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és gazdasági hírei értesítésekkel látnak el rendszer levezetők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bír a lap. A „Budapesti Hírlap” távirati tudósításai manap már teljesen egyetemen állanak a világsáptó legjobban szervezett hírszolgálatával. Európa összes metropolisáiban Londontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak, a kik egy az ott történő eseményeket, mint az elektromos dróton oda futó híreket rögtön megtáviratozzák. A külföldi rendszer tudósítókön kívül minden fontosabb esemény felől a szerkesztőség külön kiértelmesítő tagjai adnak gyors és bő értesítést. A „Budapesti Hírlap” e célokra havonként új összeget fordít, mint a mennyi ezélt 10 évvel még egy-hírlap egész költségvetése volt; de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, leggyorsabbban értesülő organuma a sajtónak. „Budapesti Hírlap” Tárcarovata a lapnak egyik erőssége s mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. A napirovatokat kitünő zsumhatóknak szerkesztik s a helyi értesülés ismert leggyesebb tudósítókra van bízva. Rendőrségi és törvényeszkí rovatát külön-külön szerkesztők a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hírlap” helyet foglalhat minden család asztalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt a mi tájékozására szükséges. A regényesarnokban csak kiváló íróg legújabb műveit közli. — Az előfizetés feltételei: Egész évre 14 ft, félre 7 ft, negyedévre 3 ft 50 krajcz. egy hóra 1 ft 20 krajcz. Az előfizetéses vidékről legelőszérűben postautalványval eszközölhető következő cím alatt: A „Budapesti Hírlap” kiadó-hivatalának, IV. kerület, kalap-uteza, 16-ik szám. 1—3

VEGYES HIREK.

* **Nagyszerű adomány.** Gróf Kun Koesárd erdőbírtokos, — nagyszerű adományt tett. Az algyógyi birtokához tartozó összes fekvősegit, hazait, vásár- és evigatit ugyanis örök időkre és korlátlan tulajdonul az Emkének ajándékozta. E nagylelkű ajándék értéke meghaladja a kétszázötvenezer forintot. Az adományozásról szóló szerződést a tegnapiótt írták rá, és az Emke részéről ez aktusnál Tarkha Miklós alelnök és Sándor József titkár voltak jelen. Gróf Kun Koesárd az alapítványt kizárólag egy székelytelep létrehozása céljából tette, azon telepítési elvek szerint melyeket az emke Sepsiszentgyörgyön tartott közgyűlésén megállapított.

* **A legfréltalabb léghajós.** Londonban a napokban egy furesa szélesyéről igen ismert fiatal hölgy mrs. Földsen, daczára családja íntésének, Young léghajóssal felszállt a magasba. Godson asszony egy ideig gyönyörködött az alatta elterülő gyönyörű panorámában, de hirtelen rosszul lett, egyet sikított és lerogyott a kosár-fenekere. Young mindent elkövetett, hogy leszállhasson, de ez csak egy órai nehézs munka után sikerült neki. A mikor a léghajó földre ért, — már hárman voltak a kosárban: mrs. Godsonnak fent a magasban kis fia születt. Az anya és a legfréltalabb léghajós jól érzik magukat.

* **József főherceg és a szejedi rendőrök.** A főherceg tegnap az állomásán levő két közrendűt is kitüntette megszólításával. Először Nagy Jánosról kérdezte, hogy „Volt-e nagy eső erre, barátom?” — „Már iszen, hogy igen nagy éppen nem volt könyörgöm, hanem hát soknak sem volt éppen elég!” — felelt a rendőr. Odább menve a főherceg megpillantotta Nagy Erneszt rókusai közrendűnek a mellén a vítezőségi ezüst érmet és így szólt hozzá: „Hát maga hol szerezte a kitüntetését?” A rendőr szalutált és egy nagyot nyelve hangosan felelt: „Jelentem alásan nagy-sájos főherceg ur, Szeragyevóla!” — „Nagyon szép!” felelt József főherceg mosolyogva és megveregette a rendőr vállait. Nagyon természetes, hogy Nagy Ernesztől ma még a biztos is alig tudott beszélni.

* **Mit érez az, a kit megölt a menkő.** Egy kisebb német újságban, a Zosinger Tagespostban egy villám által sújtott ember elmondja, mit érzett akkor, mikor a villám érte. „Az egyik kezemben esernyőt tartottam, — így írja — mert az eső sűrűn patakzott, a jobb kezemmel pedig a levelező csatorna csapját akartam kinyitni. Abban a pillanatban, mikor a balesetöt érin tettem, lesújtott a villám. Leestem a lábomról, mintha erősen fejte ütötték volna; lángteret fogott körül, tópa zúgást hallottam, majd a saját sikoltásom hangja ütötte meg füleimet. Éreztem a villamos áramot, a mint végig futott a testemen és a lábamon. „Most végem van” gondoltam, de az eszméletemet azért nem vesztettem el. Felnyitottam a szememet, s a lábaimat kerestem, mert olyat éreztem, mintha baltával levágták volna a két lábamat. A jobb karom érzéketlen volt, nem tudtam megmozdítani, majd hirtelen erős fájdalom éreztem a karomban, mintha égett volna, azután meg metsző hidegség futott rajta végig. Két órai dörzselés után a visszatért a vérkeringés s ekkor már irni is tudtam. Az óram abban a pillanatban, mikor a villám ért, megélt s azóta nem jár.” A villám sújtott embernek egyébiránt nincsen baja, csak a karján és lábán vannak apró égési sebek.

* **Elfogott báró.** Klagenfurtból jelentik, hogy ott a mul pénteken Orézy József bárót letartóztatták. A fiatal mágnás két úgnyok áldozata, kik különféle esereztétekbe bonyolították, megfeszítettek egész vagyonát, s azután rábeszéltek, hogy a bécsi palotájában bírói zár alatt levő burorokat adja el. Orézy báró, hogy magát és feleségét eltarthassa engedett a kelletlen úgnyokok rábeszélésének, s azután megszkótt Bécsből, azonban Klagenfurtban a nyomozólévél után ráismertek és elfogták.

* **Egy nagy vitézlet.** A kuria öt napos tárgyalás után a napokban hozott végüléletet azon nagy porben, melyet Kutlányi János budapesti vállalkozó 370,126 ftt 43 krajcz és járélekai erejéig indított a panosova-kubini ármentesítő társulat ellen. Miután az alperes társulat még a per folyamán bírói letétebe helyezett 10,000 forintot, mely összeget a királyi tábla kiutalványozott Kutlányi részére: a kuria most még további 105,000 forint tóke s ennek 1886. évi december 2-tól járó 6% kamatai, továbbá 15,000 ftt perköltség megfizetésében marasztalta el az alperes társulatot. A felperesi képviselő, dr. Heréz Gyula szejedi ügyvéd munkadíját pedig saját fele ellenében huszonötezer forintban állapította meg a legfelsőbb bíróság.

* **Koesislegénynek kisasszony szeretője.** Megirtuk már röviden azt a regényes történetet, hogy egy Eperjestől nem messze fekvő községben lakó előkelő úri család alig 18 éves leánya bünös szerelmi viszonyt folytatott a házbéli koesissal, a minek következményei lettek. A leány május 10-én — miáltal anyja a mezőt volt — fingermeket szült, s hogy gyalázatát elpalsátolja, újszülött gyermekét azonnal megölte s a holtestét egy szekrényben elrejtette. Mikor anyja a mezőről hazatért, bevallotta neki, hogy szült, de azt semmiképen sem akarta előtte felfedezni hogy hova rejtette el gyermeke holtestét. Négy nappal később kivette a gyermeket a szekrényből s titkon a kertben egy bokor alá elástta. Így rejtve maradt a dolog május hó 30-ig. Ekkor a véletlen felderítetete a sötét bünötetet. Egy sertes beszabadult a kertbe s a bokor alól kitört a gyermek holtestét. Ezt észrevette a családeány, elmondta a házbéli szellőrenek, ez tovább adta a dolgot s hamarosan megtudta a községi bíró is, a ki a helyszínére ment, a holtestet kiástta s a dologról feljelentést tett. A feljelentés következtében Kádás Miklós vizsgálobíró meg ugyanaznap délutánján megkezdte a nyomozást. A leány azt vallotta, hogy gyermeke halva születt, míg az orvosi vizsgálat az állapította meg, hogy a gyermek élve született, életképes volt s hogy halálát fuladás okozta. A vizsgálobíró a bünös leányt bekísérette Eperjésre a kir. ügyészség börtönébe, de innen biztosított mellett szabadon boesátották.

Irodalom.

— **Utmutató a pályaválasztás könnyítésére** című, mindössze 10 oldalnyi füzetke jelent meg Nagy-Szebenben B. dr.-tól. Igen hasznos lehet mindazoknak, a kik tudni akarják, hogy valamely állami, közigazgatási stb. hivatal elfoglalásához minő kvalifikáció kell, továbbá, hogy a különböző szakiskolákba és intézetekbe milyen után lehet bejutni. A füzet olvasását azonban nagyon megnehezíti a benne használt, legalább is negyven féleorvűtűs. A kiadó a 20 krajczért, a mely a füzet ára, bátran adhatott volna egy pár lappal többet is.

Történelmi naptár.

Junius 15.
1606. Rembrandt festő szül.
1885. Frigyes Károly por. hg. megh.
Junius 16.
1361. Tanier, a híres népszónok, megh.
1815. Signy-i ütk.
1871. A győzedelmes hadsereg hazatérése Berlinbe.
Junius 17.
1810. Fejrligraht n. költ. szgl. Detmolt.
1885. Mantionföf por. közt. megh.
Junius 18.
1075. Fehrbellini ütközött.
1757. Kolhni esata.
1815. Watterlooi esata (Belle-Alliance.)
Junius 19.
1824. Nettelbeck, Colberg védője, megh.
1867. Miksa császár agyonlövetett Mexiko.

NYILTTÉR*.)

Schwarze Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.65 p. Meter — glatt und gemustert (ca. 180 verid. Quat.) — Weiße Seidenstoffe von 60 fr. bis fl. 11.45 p. Meter — glatt und gemustert (circa 150 verid. Quat.) — verid. roben- und fuchne porto- und solfrei das Fabrik-Devt (W. Heineberg (M. u. f. Hoflieferant), Zürich, Mailer umgebend. Briefe tofen 10 fr. Porto.

* E rovat alatt közlöttekert nem vállal felelősséget a szerk.

Felől szerkesztő és lapulajdonos: Dr. MOLNÁR GYULA. Kiadó: OBLÁT KAROLY.

Igazi gyógyhatású malaga kivonat

a klosterburgi es. kir. vegyzeseti intezet analisa szerint

igen jó, igazi malaga, mely általános legjobb erősítőszernek betegesek, gyengék, idősök, gyermekek számára, vérszegénység és gyomorbetegség ellen van elismerve.

1/4 és 1/2 literes eredeti palackokban.

Vinador

spanyol bornagykereskedés törvényileg védett védjeggyel ellátva.

Kapható Bécsben, Hamburgban, 2 frt 50 kr. és 1 frt 20 kros uevoekben, továbbá különféle külföldi borok eredeti palackokban és árak mellett FALCIONE G. urnál, Zomborban.

Poharakban árusítatik HORVÁTOVICS STIPÓ-nál, az »Elefánt« szállodában.

E jegyre »Vinador« valamint a védjegyre tessék kérem jól vigyázni, mert csak így nyújthatunk garantiát a bor eredetiiségeért és jóságáért.

MINDENKIT KAPHATÓ. 17 KITŰNTETŐ ERELM

LEGFINOMABB MINŐSÉG

CHOCOLAT SUCHARD NEUCHÂTEL (SCHWEIZ) CACAO

OLCSÓ ÁRAK.

KÖNNYEN OLDHATÓ KAKAO

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17.

Egy használt, de teljes jókarban levő 8 lóerejű cséplő-garnitúra

jutányos áron eladó. A garnitúra Molitor A. gépjavitó-műhelyében Zomborban megtekinthető.

Fizetés 2 év alatt.

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos

Rakovecz János,

Bezdán.

3-3

Biztos fizetés

és jutalékok adok oly egyéneknek, kik törvényileg engedélyezett sorsjegyet eladással (részteltetésre) közbenjárnak.

FUCHS H.

váltóüzlete 5-12

Budapest, Dorotya-utca 9.

Nincs többé fogfájás! Könnyen vérző beteg és gyulladt foghúst gyógyít és erősít, a fogkövet eltávolítja és képződését meggátolja; a szájbűzt azonnali megszüntetési napotai használatnál es. és k. udvari fogorvos és udv. szállító, valódi Dr. POPP világhír.

Anatherin szájvíze

Később oly nagy palackokban mint eddig. Ezalig egyelőjéig alkalmasandó, mely a fogakat tisztán tartja, és a fogak közötti szűk rést kitölti, mely a legfinomabb szor a fogat tisztán tartásra és a foghús megerősítésére. A fogak közötti szűk rést kitölti, mely a legfinomabb szor a fogat tisztán tartásra és a foghús megerősítésére.

Dr. Popp fogpasztája

Dr. Popp Anatherin fogpasztája

Dr. Popp fogpora

Dr. Popp nővényzsappana

Dr. Popp napraforgó-Vénusz-szappana

Árak: Anatherin-szájvíz 50 kr., 1 frt és 1.40 kr. Anatherin fogpaszta tégelyben 1.32. Aromatikus fogpaszta 35 kr. Fogpor dobozban 63 kr. Nővényzsappan 30 kr. Napraforgó-szappan 40 kr. Vénusz-szappan 50 kr.

E szerek kaphatók Zomborban: Galle E., Saly A., Rónay Ede gyógyszerészeknél; Falcione G., Weidinger S. és Zs. kereskedőknél.

Orvosok véleménye.

A Popp-fele Anatherin-szájvizet betegem rendkívül nagy számmal száj- és fogbetegség ellen fölötté jó sikerrel használtam, mert vegyi tisztaságáról meggyőződésem győződés.

Bécs. Dr. Kainzbauer es. kir. tanácsos, emer. tanár.

Bukarest. Dr. Vladesco, egyet. tanár, kórházi fogorvos.

Dr. POPP J. G. udv. fogorvos »Anatherin-szájvizét« az igazságának megfelelően ajánlatra méltónak találom.

Berlin. Dr. Soumensein F. L., egyetemi tanár, létes. törvényes szakértő.

A NEW-YORK

életbiztosító társaság.

Alapított 1845-ben s tisztán kölesönös-ségen alapul.

1889. január 1-én az aktívák 484 millió frankra rúgtak. Felosztható nyeresénytőbblet 30,703,761 frank.

A tőke letétek jövedelme 22 millió frank, ami az aktívák 5%-át meghaladja, és a tartalék 5 1/4 %-át teszi. Fennállása óta, 1889. január 1-ig a társaság kifizetett:

Esedékes biztosításokért 300,693,499 frankot. Nyereseményekért és visszváltásokért 306,814,310

Az 1888-ban újonnan felvett biztosítások 647 millió frankra emelkednek.

A társaság Európa fővárosaiban épügy mint Ázsiában, Afrikában Amerikában fiókokat állított fel. Miután tisztán kölesönöségen alapul és miután minenesen részvényesei, a tőke és nyereséme a biztosítottak kizárólagos tulajdona marad.

Referenciák Magyarországon:

A magyar általános hitelbank.
A pesti magyar kereskedelmi bank.
Strasser és König Budapest.
Deutsch Ignác és fia Budapest.

Közelebbi felvilágosításokat ad:

a »New-York« életbiztosító társaság igazgatószága

Budapest, Koronaherezgek-utca 20., és a zombori főügynöksége:

Bárány Lipót és Fia urak.

Első magyar linografa és chromografai műintézet.

I. Ferenc József magy. király, I. Vilmos német császár, I. Sándor szerb király ő felségei, valamint György szász-meiningeni uralkodó herceg ő fensége által kitüntetésben részesült linografiját és chromografiját

Kalmár P. udvari fényképész és festő

(Budapest Andrassy út 29. a m. kir. operaszínházal szemben) a nagy közönség figyelmébe ajánlja.

A »linografa« utján minden fénykép után bármely nagyságu vászra festett olajkép állítható elő. — A művelet nem szabadkézzel, hanem villamos uton eszközöltetik, mi által az arczvonások nagytáza és élethűsége csatláthatlan. A képek olajba való átfestését első rangú festők egészítik ki és miután a linografa a feltunásokat és a kifejezést a legkisebb részletekig előrajzolja, a megrendelő olyan vászra festett életnagyságu képet kap csakoly díjért amilyent más uton csak nagy aliozatok árán szerezhet meg. — A linografa által előállított arczképek (olajképek) fénykép után 20, 30, 50, 100, — 250 frtra menő árú (egész alak élet nagyságban) készülnek.

Postauton, vidékről beküldött képeknel körülményesen kéretik leírati az arcz, haj, szem és a ruhák színe és ez elég hogy bármely kép után is egy tökéletesen sikerült olajfestmény állíttassék elő.

A képek jóságáért és élethűségéért kezeskedik:

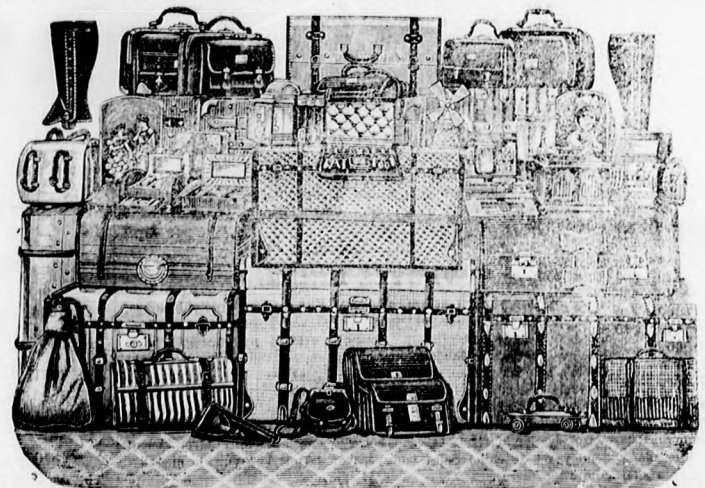
KALMÁR P.
udvari fényképész és festő.

Utazási cikkek raktára.

12 év óta közeliismerésnek örvendő, s a nagyérdemű közönség kiváló bizalmát élvező üzleteink számát újabb időben egy utazási cikkekkel ellátott raktárral bővítettük.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség hecses figyelmét ezen, a kerepesi út 6. sz. a. a nemzeti színház átellenében levő raktárunkra azon megjegyzéssel hívní föl, hogy abban az említett cikkekkel a legjobb minőségűek, a legjutányosabb szabott árak mellett, kaphatók.

- Fiók-üzletek:**
- Bécs, Mollardgasse 12.
- Budapest, Hatvaniutca 10. Dizmű-különlegességek.
- Utazó kézi koffer erős vászonból 2.25-5.25
 - Ugyanaz barna, vízm. vászonból angol szíjjakkal 3.- 7.-
 - Ugyanaz esikós ezérna vászonból, angol szíjjakkal és bőr szegéssel 6.50-8.-
 - Ugyanaz angol forma fin. kivit. 7.50-18.-
 - Ugyanaz hasított dizsnóerb. Ugy. ang. dizsnóerb. leger. min. 18.-36.-
 - Női és férfi fa (jádá) koffer különf., vízmentes ezérna vászonnal átvonva 4.- 30.-
 - Utazó kosarak, áthuzatlan s áthuzott vízm. vászonb. m. nagys. 6.- 40.-
 - Piaidzások erős vízm. ezérnavasz. 5.- 14.-
 - Utazó kézi tásk. egyszerű fekete bőr nopp. forma 3.75-6.-
 - Ugy. jobb minős. kiv. fem-sarkok és előtáskával 6.- 12.50
 - Ugyanaz fin. különf. kivit. 12.- 30.-
 - Ugyanaz színes bőrökben 6.- 35.-
 - Ugyanaz ang. dizsnóerből. 13.- 40.-

Bátrak vagyunk megjegyezni, hogy a tájékozás végett felsorolt árak csak csekély részét tartalmazzák azon cikkeknek, melyek, mint e szakbavágók raktárunkban minden áron és minőségben kaphatók.

Késmárky és Illés

Budapest, Kerepesi út 6. szám.

Oblát Károly könyvnyomdájából, Zomborban.